

Verslag impulsregeling klimaatadaptatie in de stad 2019

Inleiding

Met de *impulsregeling klimaatadaptatie in de stad* stimuleert het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden gemeenten financieel om maatregelen te treffen die bijdragen aan de volgende doelen:

- stimulering voor het behalen van (onze) doelstellingen waaronder de Europese Kaderrichtlijn Water, Wateropgave Wateroverlast en Ruimtelijke Adaptatie;
- stimulering van gemeenten om ambities met betrekking tot stedelijk water(beheer) te ontwikkelen.
- stimulering van concrete uitvoeringsmaatregelen door gemeenten en terreineigenaren in het landelijk gebied om bij te dragen aan de wateropgave wateroverlast;
- samenwerking tussen gemeenten en waterschappen te bevorderen en zichtbaar te maken;

Jaarlijks is hiervoor een bedrag van € 450.000,-- beschikbaar.

Verbeteren waterkwaliteit en ecologie in stedelijk gebied	Budget € 300.000,-
Realisatie Wateropgave Wateroverlast in het landelijk gebied	
Verminderen gevolgen piekbuien in stedelijk gebied	Budget € 150.000,-
Verminderen gevolgen water tekort, droogte en hitte in stedelijk gebied	
Versterken van de beleving van en bewustwording over water	Maakt deel uit van beide budgetten

De maatregelen dienen bij te dragen aan een of meer van onderstaande thema's:

- Gezond Water
 - Bijdrage aan verbeteren waterkwaliteit, ecologie in overige wateren.
 - Voorkomen problemen bij droogte en hitte
 - vergroten van de beleving van water
- Omgaan met Wateroverlast
 - Bijdrage aan realisatie Wateropgave Wateroverlast (WW) in het landelijk gebied
 - Voorkomen wateroverlast door extreme neerslag (piekbuien) in stedelijk gebied
 - Vergroten van bewustwording omgaan met wateroverlast.
- Omgaan met Watertekort
 - Voorkomen problemen bij droogte en hitte

De doelgroepen kunnen bij het waterschap maatregelen aandragen die voor een bijdrage in aanmerking kunnen komen. Het waterschap prioriteert de aangedragen maatregelen op basis van diverse criteria.

Belangrijke randvoorwaarden zijn dat gemeenten zelf ambitie hebben en dat het niet om wettelijk verplichte maatregelen gaat. Maatregelen zoals monitoring, regulier onderhoud, onderzoek en planvorming (inclusief bestek opstellen) vallen buiten de cofinanciering.

Het college stemde op 14 december 2016 met de zogenaamde verbreding van de impulsregeling die loopt van 2018 tot en met 2022.

Impulsregeling 2019

Deze rapportage gaat over 2019, het zesde jaar van de impulsregeling en het tweede na de verbreding. De doelgroepen konden tot 1 juni 2018 voorstellen indienen. Het college besloot in juli 2018 aan zestien maatregelen in acht gemeenten bij te dragen. Dit jaar werd voor het eerst bijgedragen aan maatregelen van de gemeenten Rhenen en IJsselstein. Vervolgens zijn de samenwerkingsovereenkomsten met deze gemeenten getekend.

Hoogheemraad Otterman en wethouder de Rooij (Rhenen)

Overeenkomst met gem. IJsselstein

De zestien maatregelen staan in de volgende tabel. Drie maatregelen zijn uiteindelijk niet doorgegaan en het waterschap heeft daaraan geen bijdrage geleverd. Deze zijn in de tabel doorgehaald.

Gemeente	Maatregel	Pag.
Houten	Aanbrengen drijvend groen in stedelijk water te Houten	3
Lopik	Vergroten van 2 duikers Kon. Julianalaan te Benschop	4
Nieuwegein	Vergroten en met lucht leggen van duikers en verwijderen dammen met duikers in park Oudegein te Nieuwegein	5
Rhenen	Afkoppelen hemelwater kern Rhenen	6
Rhenen	Wadi's kern Elst	7
Stichtse Vecht	Vervangen verharding ex-speelplekken door groen te Maarssenbroek	8
Stichtse Vecht	Regenwater oppervlakkig en via wadi's afvoeren in park te Maarssenbroek	9
Utrecht	Verbreden watergang Mauritspark-Kloosterpark	
Utrecht	Vervangen/vergroten duiker Hindersteinlaan Vleuten	10
Utrecht	Verbeteren waterhuishouding en waterkwaliteit Oudenrijnsingel	11
Utrecht	Klimaatbestendig Overvecht Taagdreef	
Utrecht	Klimaatbestendig parkeerterrein Overvecht Winkelcentrum	12
Utrecht	Klimaatbestendig Kanaleneiland-Noord-Noord	
Utrecht	Verbeteren nevengeul Zwartewoud	13
IJsselstein	Met lucht leggen van een duiker aan Robijnpad te IJsselstein	14
Woerden	Veenweidepad bij Scholencluster Kamerik	15

Aan elke maatregel is een pagina gewijd. Per maatregel staat een beschrijving, de locatie, de uitvoering (dimensionering), de oplevering, de argumentatie en bijdrage van het waterschap en foto's, tekeningen en/of mediaberichten..

In bijlage 1 staat het financiële overzicht, in bijlage 2 de geografische verdeling.

Gemeente	Houten	Volgnummer	1 (van 1)
Bijdrage HDSR	€ 11.500	Totaal geraamd	€ 23.450
Beschrijving	Aanbrengen drijvend en ondergedoken groen in stedelijk water te Houten		
Locatie	Het Rond (10 m ²), Imkersplas (30 m ²) en Rietplas (30 m ²)		
Uitvoering/ Toelichting	Op drie locaties wordt drijvend groen aangebracht. Hiermee wordt de waterkwaliteit, de biodiversiteit en de esthetische waarde verbeterd.		
Oplevering	Mei 2019		
Argumentatie HDSR	Het aanbrengen van drijvend groen verhoogt de belevingswaarde en zal de waterkwaliteit ten goede komen. De meeste toegevoegde waarde verwacht het waterschap bij het Rond. Voorwaarde: Goed afstemmen met de AUHV.		

Hoogheemraad Otterman en wethouder Geerdes bij de officiële opening op het Rond

In de Rietplas

Het Rond, twee maanden later

Gemeente	Lopik	Volgnummer	1 (van 1)
Bijdrage HDSR	€ 35.500	Totaal geraamd	€ 71.567
Beschrijving	Vergroten van 2 duikers		
Locatie	Koningin Julianalaan te Benschop		
Uitvoering/ Toelichting	Verzakte duikers van 400 mm worden opgehaald en vervangen door grotere duikers van 1000 mm die met lucht worden gelegd. Dit verbetert de doorstroming en vermindert het kroosprobleem.		
Oplevering	November 2019		
Argumentatie HDSR	Met de maatregel wordt een knelpunt dat uit de Winnet-ecoscans naar voren komt, opgelost. Het kroosprobleem wordt aangepakt én wateroverlast wordt verminderd.		

Ondertekening door Hoogheemraad
De Groot en wethouder Spelt

Gemeente	Nieuwegein	Volgnummer	1 (van 1)
Bijdrage HDSR	€ 30.000	Totaal geraamd	€ 130.000
Beschrijving	Vergroten en met lucht leggen van duikers en verwijderen dammen met duikers		
Locatie	park Oudegein te Nieuwegein		
Uitvoering/ Toelichting	Door 14 duikers in de watergangen te vergroten en met lucht te leggen en 2 gronddammen met duikers te verwijderen wordt de doorstroming verbeterd en naar verwachting kroosvorming voorkomen.		
Oplevering	December 2019		
Argumentatie HDSR	In combinatie met andere geplande maatregelen van het waterschap en de gemeente, leveren de maatregelen een bijdrage aan de waterkwaliteit en aan een robuust watersysteem.		

Gemeente	Rhenen	Volgnummer	1 (van 2)
Bijdrage HDSR	€ 20.000	Totaal geraamd	€ 200.000
Beschrijving	Afkoppelen hemelwater kern Rhenen		
Locatie	Ericalaan, Beukenlaan, Bremlaan en Clematislaan		
Uitvoering/ Toelichting	Bij het vervangen van de riolering wordt het openbaar gebied afgekoppeld. Regenwater wordt opgevangen en geïnfiltreerd in de bodem. Aanleg van 1300 meter IT-riool waarop 16.600 m2 verhard oppervlak afvoert		
Oplevering	November 2020		
Argumentatie HDSR	De maatregel heeft een effect op het voorkomen van wateroverlast, minder op verbeteren van waterkwaliteit. Het waterschap ziet afkoppelen als een reguliere taak van de gemeente, maar wil voor dit project toch een impuls geven om vooral door te gaan met afkoppelen.		

Gemeente	Rhenen	Volgnummer	2 (van 2)
Bijdrage HDSR	€ 30.000	Totaal geraamd	€ 61.253
Beschrijving	Wadi's kern Elst		
Locatie	Twee wadi's ter hoogte van de Larekamp en het Bosje		
Uitvoering/ Toelichting	Wadi 1 460m ³ , Wadi 2 125m ³		
Oplevering	Mei 2020		
Argumentatie HDSR	Het zichtbaar maken van water draagt bij aan bewustwording bij bewoners en gemeente. Tevens dragen de maatregelen bij aan het voorkomen van problemen door klimaatverandering.		

Gemeente	Stichtse Vecht	Volgnummer	1 (van 2)
Bijdrage HDSR	€ 10.000	Totaal geraamd	€ 83.750
Beschrijving	Vervangen verharding ex-speelplekken door groen te Maarssenbroek		
Locatie	Op zes verschillende locaties in de wijken Duivenkamp en Antilopespoor		
Uitvoering/ Toelichting	Totaal wordt 1250 m2 verharding verwijderd.		
Oplevering	December 2020		
Argumentatie HDSR	De maatregel draagt bij aan klimaatadaptatie, maar gezien de omvang is dit marginaal. Andere projecten (o.a. een van Stichtse Vecht) bieden meer soelaas en wil het waterschap stimuleren.		

Pauwenkamp 449, voor en na

Gemeente	Stichtse Vecht	Volgnummer	2 (van 2)
Bijdrage HDSR	€ 14.000	Totaal geraamd	€ 28.515
Beschrijving	Regenwater oppervlakkig en via wadi's afvoeren in park te Maarssenbroek		
Locatie	Park Maarssenbroek t.h.v. Reigerskamp		
Uitvoering/ Toelichting	Wadi's en verlagingen in het terrein		
Oplevering	September 2020		
Argumentatie HDSR	Zichtbaar afvoeren van regenwater draagt bij aan de bewustwording van omwonenden en is een effectieve maatregel voor klimaatadaptatie. Met name het feit dat er een educatief centrum nabij ligt. Deze kans graag benutten in overleg met HDSR, waaronder ook eventuele beplanting dat water kan zuiveren.		

Gemeente	Utrecht	Volgnummer	1 (van 4)
Bijdrage HDSR	€ 35.000	Totaal geraamd	€ 150.000
Beschrijving	Vervangen/vergroten duiker Hindersteinlaan Vleuten		
Locatie	Kruising Hindersteinlaan-Pastor Ohlleen		
Uitvoering/ Toelichting	Duiker rond 400 mm wordt vervangen door een grotere duiker met lucht		
Oplevering	Augustus 2019		
Argumentatie HDSR	Het vervangen en vergroten van de duiker zorgt voor doorstroming en vermindert kroos. Een relatief groot achterliggend gebied in Vleuten profiteert daarvan.		

Gemeente	Utrecht	Volgnummer	2 (van 4)
Bijdrage HDSR	€ 50.000	Totaal geraamd	€ 200.000
Beschrijving	Verbeteren waterhuishouding en waterkwaliteit Oudenrijnsingel		
Locatie	Oudenrijnsingel De Meern		
Uitvoering/ Toelichting	Vervangen gemaal en herinrichting watergang		
Oplevering	November 2019		
Argumentatie HDSR	Deze maatregel past in het klimaatbestendig maken van de waterhuishouding in het hele gebied. Het waterschap wil een impuls geven voor de herinrichting van de oevers.		

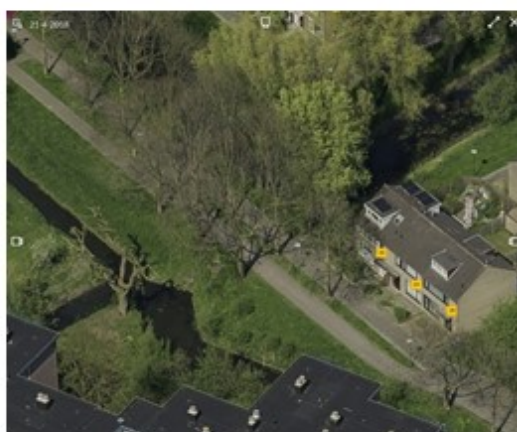
Situatie Oudenrijnsingel

Gemeente	Utrecht	Volgnummer	3 (van 4)
Bijdrage HDSR	€ 50.000	Totaal geraamd	€ 250.000
Beschrijving	Klimaatbestendig parkeerterrein Overvecht Winkelcentrum		
Locatie	Zamenhofdreef (parkeerterrein winkelcentrum Overvecht)		
Uitvoering/ Toelichting	vervangen van verharding door groen, het herstel van de groenstructuur en het afkoppelen. Streven op de Zamenhofdreef in 2019 is om 1,4 ha af te koppelen en/of te vergroenen.		
Oplevering	November 2019		
Argumentatie HDSR	Het waterschap wil graag een impuls geven aan afkoppelen in combinatie met het vergroten van beleving en herstructureringsopgave.		

Gemeente	Utrecht	Volgnummer	4 (van 4)
Bijdrage HDSR	€ 50.000	Totaal geraamd	€ 150.000
Beschrijving	Verbeteren nevengeul Lunetten om het kroosprobleem op te lossen.		
Locatie	Zwartewoud in Lunetten		
Uitvoering/ Toelichting	Opwaarderen parallelsloot, duikers vervangen door voet/fietsbruggen		
Oplevering	December 2020		
Argumentatie HDSR	Dit project is een mooi voorbeeld van klimaatadaptatie: werk met werk maken, samen met bewoners, zichtbaar, en een waterkwaliteitsverbetering. Het waterschap wil graag meedenken over de inrichting van de nevengeul.		

Gemeente	IJsselstein	Volgnummer	1 (van 1)
Bijdrage HDSR	€ 19.000	Totaal geraamd	€ 38.000
Beschrijving	Met lucht leggen van een duiker te IJsselstein		
Locatie	Robijnpad/Amarilpad		
Uitvoering/ Toelichting	Hoger leggen van een bestaande duiker rond 1000 mm.		
Oplevering	November 2019		
Argumentatie HDSR	Met de maatregel wordt een knelpunt dat uit de Winnet-ecoscans naar voren komt, opgelost. Het vergroten van de duiker zorgt voor meer doorstroming, waardoor kroos vermindert. De gemeente pakt dit project kostenefficiënt op.		

Opgewaardeerde nevengeul met nieuwe brug

Gemeente	Woerden	Volgnummer	1 (van 1)
Bijdrage HDSR	€ 65.000	Totaal geraamd	€ 299.414
Beschrijving	Veenweidepad bij Scholencluster Kamerik		
Locatie	Overstek		
Uitvoering/ Toelichting	Het nieuwe Scholencluster krijgt een klimaatrobuuste inrichting in combinatie met het zichtbaar maken van de bodemdalingsproblematiek. Door zettingsverschillen zichtbaar vorm te geven (gebouw op palen, schoolplein op EPS, een ongefundeerd veenweide pad) en de waterafvoer inzichtelijk te maken worden deze technische aspecten zichtbaar. De poelen zorgen ook voor een buffer bij piekbuien.		
Oplevering	Oktober 2019		
Argumentatie HDSR	Naast een positieve bijdrage aan klimaatadaptatie scoort dit project zeer goed vanwege het educatieve karakter. Het betreft openbare ruimte, informatieborden zorgen voor een blijvend educatief karakter. Eventueel kunnen excursies geregeld worden. Een voorbeeld voor andere gemeenten.		

Bijlage 1 – Financieel overzicht impulsregeling 2019

Gemeente	Omschrijving maatregel	Bijdrage HDSR	Betaald
Houten	Aanbrengen drijvend groen in stedelijk water te Houten	€ 11.500	€ 11.500
Lopik	Vergroten van 2 duikers Kon. Julianalaan te Benschop	€ 35.500	€ 35.500
Nieuwegein	Vergroten en met lucht leggen van duikers en verwijderen dammen met duikers in park Oudegein te Nieuwegein	€ 30.000	€ 30.000
Rhenen	Afkoppelen hemelwater kern Rhenen	€ 20.000	€ 20.000
Rhenen	Wadi's kern Elst	€ 30.000	€ 30.000
Stichtse Vecht	Vervangen verharding ex-speelplekken door groen te Maarssenbroek	€ 10.000	€ 10.000
Stichtse Vecht	Regenwater oppervlakkig en via wadi's afvoeren in park te Maarssenbroek	€ 14.000	€ 14.000
Utrecht	Verbreden watergang Mauritspark-Kloosterpark	€ 35.000	-
Utrecht	Vervangen/vergroten duiker Hindersteinlaan Vleuten	€ 35.000	€ 35.000
Utrecht	Verbeteren waterhuishouding en waterkwaliteit Oudenrijnsingel	€ 50.000	€ 50.000
Utrecht	Klimaatbestendig Overvecht Taagdreef	€ 10.000	-
Utrecht	Klimaatbestendig parkeerterrein Overvecht Winkelcentrum	€ 20.000	€ 20.000
Utrecht	Klimaatbestendig Kanaleneiland-Noord-Noord	€ 15.000	-
Utrecht	Verbeteren nevengeul Zwartewoud	€ 50.000	€ 50.000
IJsselstein	Met lucht leggen van een duiker aan Robijnpad te IJsselstein	€ 19.000	€ 19.000
Woerden	Veenweidepad bij Scholencluster Kamerik	€ 65.000	€ 65.000
TOTAAL		€ 450.000	€ 390.000

Het toegekende maar niet besteedde bedrag van € 60.000 valt terug naar de algemene middelen van het waterschap.

Bijlage 2 – Geografische verdeling toegekende maatregelen